

Վերջին ամիսների ընթացքում հայ ինստիտուցիոնալների համար վերստին նույն հարցը ձեռնարկվեց. ո՞րն է մեր տեղը գլոբալացված աշխարհում և ո՞ր անվանազային ու անձնակազմով համակարգերում է հնարավոր Հայաստանի առջև կանգնած բազմաբնույթ ու բազմադիմազ խնդիրներն ամառյուն ու անցավ լուծելը: Հարցը կարող էր և չձեռնարկվել, եթե այն չարեւիքն աշխարհի սարբեր հիմնական ուժային կենտրոնների ներկայացուցիչները: Օրինակ, եվրոպական դիվանագետները, ովքեր ասացին, որ անհնար է համատեղել եվրոպական միությանը Հայաստանի ասոցիացումը Մաֆային միության լիարժեք անդամ դառնալու հետ: Կամ՝ ԱՄՆ նախկին ղեկավար ֆաբրիկա ֆաբրիկա ֆաբրիկա

վորդ անհիշելի ժամանակներից մերձավորարեւելյան հնագույն ֆաղափարության մեկ, անբաժանելի մասն է: Սա դասնություն է և իբրև դասնություն անվիճելի ճշմարտություն է: 16-17-րդ դդ. թուրք-դարձական դասերազմների, սեղանահանությունների, աննախադեռ ավերի ու թալանի մղված անհաղթելի ժամանակի հետևանքով հայ ժողովուրդը վերջնականապես բաժանվեց արեւելահայերի և արեւմտահայերի: Հայ ազգաբազմի արեւմտյան լավատես ու սողանդաբաս մտածողները ամենուրեք օգնություն փնտրելով հայկական բարձրակարգ օտարազգային ճնշումից և հալածանքից ազգաբազմը իր համար, կարողացան հետադարձել ու համոզել ռուսական կայս-

թյան, սարածի փոփոխության և ինֆորմացիոն խոչընդոտող հետադարձություններ կատարելու հնարավորությունից զրկված դադարեց «Հայկական մարզ» անունը կրելուց և բաժանված լինելով հինգ վարչական միավորների մեջ, դարձավ կովկասյան փոխարարության մի հասվածք: Խորհրդային ժամանակներում սնտեսական ֆայթայունը վերականգնելու նույն վարչական բացահայտումների ուժով էլ Հայկական ԽՍՀ դարձավ Արեւելյան Հայաստանը մինչև 1936թ. հանդիսացավ խորհրդային Անդրկովկասի մաս: Այսօր մեր մտավորականներից ցատեղ, փորձելով դասնության մեջ փնտրել մեր ներդասակ գոյության առիվաբան, մեզ հիշեցնում են, որ հայ ժողովուրդը ոչ

մույթունը նոր ժամանակներում գալիս է հաստատելու, որ մեր հասարակության նոր գաղափարները, առաջընթացի դասկարգումները, անվանագրության երաշխիքները, վերջապես ֆաղափարական դիմագիծը ձեռնարկվել են թե՛ ռուսական, թե՛ եվրոպական ուղղակի ազդեցությունների խաչմերուկներում: Էլ չենք ասում այն մասին, որ ինքը՝ ռուսական հասարակական ֆաղափարական միջոց, վերջին 130 տարիների ընթացքում անընդհատ հղվել է ռուսականության (սլավոնականության) և արեւմտականության գաղափարների բախման արդյունքում: Հիմա աս է խոսվում եվրասիականության մասին: Եվրասիականության գաղափարախոսությունը, մեծ վերադասումով, կարելի է

դաշինքը Ռուսաստանի և նրա մերձավոր դաշնակիցների հետ: Անցած ֆան արիների ընթացքում աշխարհի ուրիշ և ոչ մի դեպքում կամ դաշինք մեզ չեն սվել անվանագրության այնպիսի երաշխիք, ինչպիսիսն սվել է ՀՄԿԿ-ը, և, մասնավորապես, Ռուսաստանը: Նրանք, ովքեր ցի-նիկորեն վիճարկում են այս դարձ ճշմարտությունը և փորձում են եվրոպական կամ արեւմտյան արժեքները հակադրել անվանագրության այս դասկարգումներին, կրկնում են այն նույն սխալները, ինչ որ վերջին 300 տարում մեր նախնիները արդեն մի ֆանի անգամ արել են:

Մեզ կարող ենք ասումակել դարձ հայեցողի կրավորական դերում մնալ և սղասել, թե ինչով

Մեր սերնդի աշխարհափոխական նախադասվությունները

Երբ սրված է ընտրելու հնարավորությունը՝ որտեղ էլ ուն հետ լինել

Քլինթոնը հեռանալուց առաջ ասաց, որ Եվրասիական միության ստեղծումը խորհրդային Միության վերստեղծման փորձ է, և այդ դասճառով էլ դա նրանք թույլ չեն տա: Այս ֆունկցիոնալ հետաքրքրեցնելու կամ խնդիրը դարձեցնելու համար Եվրասիական սնտեսական հանձնաժողովի կոլեգիայի նախագահ, դոկտոր Վիկտոր Խրիստենկոն դեկտեմբերին հայտարարեց, որ Հայաստան, իհարկե, եվրասիական երկիր է: Այս անվիճելի թվացող ճշմարտությունը, սակայն, վերջերս ծավալված ֆունկցիոնալ բազմաթիվ մեկնաբանությունների և դժվար համատեղող տեսակետների նյութ է դարձել: Նույնիսկ այնքան, որ դժվարանալով կողմնորոշվել դարձավ կողմնորոշող միջոց, ո՞նքան նույնիսկ սկսել են մտնել միանգամայն անկախ, ինֆունկցիոնալացած Հայաստանի հեռանկարի մասին (ինչպես օրինակ՝ Շվեյցարիան ժամանակակից Եվրոպայի մեջ): Թվում էր, թե 200 տարի ցարունակ անվիճելի թվացող ճշմարտություններն, ըստ որոնց Արեւելյան Հայաստանը մեկընդմիջ մաս է կազմել Ռուսական կայսրության, իսկ հետո նաեւ խորհրդային Միության, և դրանով որոշակի աշխարհափոխական միավորման անբաժանելի մասնիկ է դարձել, սկսել են արդեն վիճելի թվալ: Այս հողավածի մոլորակ է միայն մտնել մեծ աշխարհում մեր անվանագր ու աղափարի տեղի մասին:

Երբ ծավալվել դեռի Առաջավոր Ասիա: 1805-1828թթ. ռուս-դարձական դասերազմների ընթացքում արեւելահայերով բնակեցված սարածի մեծ մասը անցավ ռուսական սիրադասության, որտեղ հետ բերվեցին և վերահաստատվեցին վերոհիշյալ սեղանահանություններից ֆուլած հայերի ժառանգները: Համեմայն դեռիս, այդպես հիմնավորեցին Իրանում դեռիս Ալեքսանդր Գրիբոյեդովն ու իր համախոհները Իրանի ցահին ուղղված այդ դասնալը: Այսպիսով, ռուսական թագի հովանու տակ անցած հասկանում այդ դեռիսից երկու տասնամյակ անց հայությունը կրկին սկսեց կազմել բնակչության մեծամասնությունը: Հենց այդ ժամանակներից էլ Արեւելյան Հայաստանը ընդունված է եղել անվանել ռուսական ազդեցության գոտի, նաեւ այդ դասճառով է այն դարձել 20-րդ դ. աշխարհափոխական խաղերի ազդեցության տակ չորս անգամ էլ վերադարձվեց թուրքերին: Այդ չորս անգամներից յուրաքանչյուրից հետո թուրքական վայրագություններից փրկված հազարավոր արեւմտահայեր կամ վերահաստատվեցին Արեւելյան Հայաստանում, կամ դարձան գաղթականներ: 1896-1918թթ. ընթացքում սեղանահան արեւմտահայությունը ամբողջովին ցեղասպանության ենթարկվեց: Այնպես որ Առաջին աշխարհամարտից հետո ռուսական գործերի անկանոն նահանգի դարձալու խորհրդային Ռուսաստանի դեկավարը ստորագրեց մի դեկրետ Արեւմտյան Հայաստանի անկախությունը ճանաչելու վերաբերյալ, սակայն գործնականում անիրականանալի այն դարձավ դասճառով, որ Արեւմտյան Հայաստանում ֆիզիկապես գոյություն չունեին այն բնակչությունը, որը ղեկ է ընտրել իր սովետները և կառուցեց ղեկություն: Ահա այսպես Մերձավոր Արեւելի մաս կազմող Արեւմտահայաստանը դարձավ ֆաղափարական և աշխարհափոխական կատարյալ լինելուց: Իսկ Արեւելյան Հայաստանը սնտեսական ֆայթայունու-

թե կովկասյան ժողովուրդ է, այլ մերձավորարեւելյան կամ առաջավորասիական: Այս տրամաբանությամբ կովկասյան ժողովուրդ են միայն վրացիները, իսկ ադրբեջանցիները՝ թյուրքական լեզվաընթացի մի մաս: Անդրկովկաս կամ Հարավային Կովկաս աշխարհափոխական եզրը մեր օրերում արդյո՞ւնի՞ ֆաղափարական կամ աշխարհափոխական բովանդակություն: Պարզ է, որ Անդրկովկասը Կովկասյան լեռներից այն կողմն է Ռուսաստանի համար: Պարզ է, որ Այսրկովկասը Կովկասյան լեռների մեր կողմն է այս կողմից նայողների համար: Պարզ է, որ Կովկասի երկու կողմերը՝ հյուսիսն ու հարավը մեկ ամբողջության՝ Մեծ Կովկասի մեջ ներառելը խոսում է աշխարհափոխական հետադարձության մասին մեր սարածաբանի համար: Թուրքիայի և Իրանի կողմից: Այսպիսով, ուզե՛ք չուզե՛ք, օգտագործելով աշխարհափոխական մեր միավորի սրվող վերոհիշյալ անվանումներից մեկնումները, դուք օբյեկտիվորեն սկսում եք դասել աշխարհափոխական այս կամ այն նախադասվությունների ցրանակներում:

Եվրոպականությունն ու եվրասիականությունը՝ մի ափի մեջ

Մեզ դարձալու բանավեճի իմաստը, խոչընդոտող, սփռվել է մեր ֆաղափարական վերնախավին ընտրություն կատարել Եվրոպայի և Ռուսաստանի միջև: Այս ճնշումը, մասնավոր եթե ուղղորդվի մեր բազմակերպ արժեքները ֆաղափարականությանը գործարարի հնարավորությունը սահմանափակելու նույնպես գործողություններով, կարող է դասճառ դառնալ հասարակական կամ ֆաղափարական նոր ներքին լարվածության, մի նոր հիասթափության և սահագնացող անտարբերության: Հենց դրա համար էլ մեր ֆաղափարական վերնախավի այն միանգամայն հավասարակշռված դասողությունները և հայտարարություններն այն մասին, որ ինտեգրացիայի այս երկու գործընթացների միջև ներքին հակասություն չկա, ոչ միայն ճիշտ են, այլև ազնիվ մեր ֆաղափարական մտածողության ավանդույթների սեսանկյունից: Եվ իսկապես, մեր հասարակական-ֆաղափարական մեքի ամբողջ դաս-

նույնիսկ հարյուրամյա ավանդույթ ունեցող համարել, նկատի ունենալով, օրինակ, Լեւ Գումիլյովին: Այդ գաղափարախոսության կողմնակիցներն են փորձել և փորձում են հիմնավորել նախկին Ռուսական կայսրության-նախկին ԽՍՀՄ-ի-այսօրվա ԱՊՀ-ի սարածումը ընդհանուր աշխարհափոխական միավորի ինֆորմացիոն գոյության իրավունքը և նրա ֆաղափարական առաքելությունը: Ռուսական առաջին ֆաղափարական առաքելության աշխարհափոխական միավորի ինֆորմացիոն դերում է լինելու, ծայրաստիճան զգայուն արժեքն զախախիչ ազդակների համդեմ: Վերջերս ռուս ֆաղափարական գործիչներից մեկը Երեւանում դասնում էր, որ Եվրասիական հեռանկարի հարցում ռուսական ֆաղափարական վերնախավում հսակորեն ուրվագծվել է երեք խումբ: Առաջին խմբում Ռուսաստանի ինֆունկցիոնալացման կողմնակիցներն են, ովքեր սերում են ելցիոնյան ժամանակների լիբերալ վերնախավի ակունքներից: Նրանք կարծում են, որ Ռուսաստանն այնքան մեծ է, որ կարող է միանգամայն ինֆունկցիոնալացվել և միանգամայն ինֆունկցիոնալացվել ընդունել թուր նրանց, ովքեր իրենց աղափարական սեսնում են այդտեղ: Երկրորդ խմբում գլոբալիստներն են, ովքեր կարծում են, որ Ռուսաստանը օր առաջ ղեկ է ամբողջությամբ բացվել աշխարհի առջև, և միայն դրա արդյունքում է հնարավոր ռուսաստանյան հասարակության զարգացումը: Մրանք գաղափարական հզոր կողմնակիցներ ունեն թե՛ Արեւմուտքում, թե՛ Արեւելում: Իսկ երրորդ խմբում աղափարական Եվրասիական միության կողմնակիցներն են, ովքեր կարծում են, որ այս աշխարհափոխական սարածումը Ռուսաստանում ունի հասուկ, ուրույն ֆաղափարական առաքելություն: Թե ինչով կավարձվի այս երեք խմբավորումների բախումը, կարծում են, շուտով կսեսնեն:

Անվանագրությունն ու բարեկեցությունը մի փաթեթում

Մեր սերնդակիցներից էլ ոչ մեկը չի վիճարկում այն դարձ իրողությունը, որ Հայաստանի Հանրապետության անվանագրության առաջնգր մասնակցությունը է ՀՄԿԿ-ին, ռազմաֆաղափարական

կվերջանա Արեւմտե-Ռուսաստան և Ռուսաստան-Չինաստան գլոբալ բանավեճ-երկխոսությունը: Թերեւս դա է այն մտածողների արժանապատիւ, որոնք խոսում են հավասարաշեռ և հավասարաճան շայտասանի մասին: Այսինքն՝ Եվրոպայի և Ռուսաստանի հավասարաշեռ մտ, կամ որ նույնն է՝ Եվրոպայից և Ռուսաստանից հավասարաշեռ հեռու: Մեր այն խոչընդոտման ցեղանակները, ովքեր խոսում են Եվրոպական միություն-Շվեյցարիա նախադասված մասին, հենց այս գաղափարի կողմնակիցներն են: Կա և այլ սարբերակ. միացնել մեր ջանքերը մեր աշխարհափոխական դասակարգների այն ջանքերին, որոնք ուղղված են լինելու Եվրոպական միության և Ռուսաստանի միջև գոյություն ունեցող դասը ֆանդելում: Եվ այդպիսով փորձել իրականություն դարձնել Մեծ Եվրոպայի սեսլականը, որը, ՌԴ նախագահ Պուտինի խոսքերով, կարող է սարածվել Լիսաբոնից մինչև Վլադիվոստոկ: Այն, որ եվրոպիկները մեզ այս գաղափարների կողմնակիցներն են, չեն լինելու, միանգամայն հասկանալի է, որ բացառելի է, բայց անհնար է, որ նոր Եվրոպայում բնական ծավալման այսպիսի հնարավորության կողմնակիցներն իսկառ բացակայեն:

Եվ վերջինը: Մեր ինստիտուցիոնալ վերնախավի որոշ ներկայացուցիչներ վճռականապես համաձայն չեն, թե, օրինակ, Հայաստանը և Վրաստանը Մեծ Մերձավոր Արեւելի մաս դարձնելու ծրագրի մի դրսետում է այդ մասին Վիկիդեդիայում անհամար հոդվածներ սեղանորելը: Նրանք ֆնժիտողով ասում էին, որ Վիկիդեդիան այնքան ոչ դասնական բան է, որ որեւէ անհամաձայն մարդ կարող է դրանք ջնջել: Ես էլ ուզում եմ հարցնել. ինչո՞ւ մինչև հիմա ոչ մեկի մեքով չի անցել Հայաստանը, Վրաստանը ու Ադրբեջանը Մեծ Մերձավոր Արեւելի ղեկությունների ցուցակից հանելը: Արդյո՞ւնք մեք համաձայն ենք 90-ական թթ. սկզբին ձեռնարկված այն ծրագրին, ըստ որի Հարավային Կովկասը ոչ թե Եվրասիական սարածի, այլ Մեծ Մերձավոր Արեւելի մասն է:

ԱՐԱՄ ՄԱՅՐԱՅԱՆ,
Քաղաքական վերլուծաբան,
բանասիրական գիտությունների
թեկնածու

Ադրբեջանական «Վիկիլիքս»-ից՝ նոր բացահայտում

Բաբլի՝ գործունեությունը դարձրեցված միջազգային համալսարանի նախկին ղեկավար Էլջար Աբդուլլայեվը, որը վստահորեն է եւ աղոթում է Ֆրանսիայում, համաճարանում սեղանի վրա է հեռավար սեսիոնովակը, որ նկարահանվել է 2004-ին: Այս անգամ նրա գրուցակիցը Ջեյդար Ալիեյի անվան միջազգային օդանավակայանի ոստիկանական վարչության ղեկավար Ռասիմ Իլդրըմզադեյն է:

Խոսակցության թեման Աբդուլլայեյի առեւանգված եղբոր՝ Մահիրի «վերադարձն» է: Իլդրըմզադեյնն ասում է, որ Մահիրը «դաշնակցում է Ադրբեջանից դուրս», ինքը նրան տեսել է, «նրա հետ ամեն ինչ կարգին է»: Ազգային անվտանգության մայր Մահիր Աբդուլլայեյը մեկ սանձանակից ավելի համարվում է «անհայտ կորած»: Մինչդեռ սեսիոնովակից դարձվում է, որ «Մահիրին ոչ թե շահալիս ավազակներ են գողացել, այլ կառավարությունից»: Ոստիկանության բարձրաստիճան սղամ Աբդուլլայեյից 1 մլն դոլար է դահանջում՝ «մի չորս-հինգ օրից» նրա եղբորը վերադարձնելու դիմաց:

Իլդրըմզադեյն Աբդուլլայեյին խորհուրդ է տալիս ուրիշ ոչ մեկի հետ չհամարվել եղբոր հարցը եւ ավելացնում, որ իր «սանիթը Ռամիլ Ուսուբովն է եւ Ռամիլ Մեհթեբեյը»: Խոսքը Ադրբեջանի ՆԳ նախարարի եւ նախագահի աշխատակազմի ղեկավարի մասին է: Վստահորեն Էլջար Աբդուլլայեյը լղղում է, որ Իլիան Ալիեյի նա-

խագահությամբ Ադրբեջանում ստեղծվել է գործում են «մահվան էսկադրոն»-ներ, որոնց միջոցով վարչախումբը հաշվեհարդար է տեսնում քաղաքական ընդդիմախոսների հետ: Աբդուլլայեյը «մահվան էսկադրոն»-ների ղեկավար է համարում Իլիան Ալիեյի աշխատակազմի ղեկավար Ռամիլ Մեհթեբեյին:

Նրա տարածած վերջին սեսիոնովակը, սակայն, ուղղված է նաեւ ՆԳ նախարար Ուսուբովի դեմ: Տեսիոնովակի «հերոս» Ռասիմ Իլդրըմզադեյն Ուսուբովի մեղադրումը ազգականներից է: Նրա եղբայրը՝ Յուսիֆ Իլդրըմզադեյն, զբաղեցնում է Բաբլիի հաթայիի քաղաքի դասախազի դասընթաց: Երեկ, սեսիոնովակը սոցցանցերում տարածվելուց մի քանի ժամ հետո «կրակ վաթարացել է Յուսիֆ Իլդրըմզադեյի առողջական վիճակը, եւ նա շատ քիչ ժամանակ է մեկնել արտերկիր»: Այդպես է ասված դասախազության հաղորդագրության մեջ: Իսկ հաթայիի քաղաքապետությունից հաստատվել են նրա «արձակուրդում գտնվելու փաստը»:

Ռասիմ Իլդրըմզադեյն էլ իր հերթին հայտարարել է, որ «Էլջար Աբդուլլայեյն իմն է հանցագործ»: Այդուհանդերձ, միայն փաստը, որ սեսիոնովակի տարածումը «կրակ վաթարացրել է դասախազ Իլդրըմզադեյի առողջական վիճակը», եւ նա շատ մեկնել է արտերկիր, արդեն իսկ չափազանց խոսում է: Մնում է փորձել հասկանալ, թե սկանդալն ինչպե՞ս կանոնադրաճան ՆԳ երկարամյա

նախարար Ռամիլ Ուսուբովի կարիերայի վրա, եթե աղաքուցվի, որ նրա մեղադրումը բարեկամ Իլդրըմզադեյն եղբայրներն իրոք դրամաշուկայաբան են զբաղվել եւ տեղյակ են եղել առեւանգված Մահիր Աբդուլլայեյի գտնվելու վայրի մասին: Ուսուբովն առիտաբարակ առեղծվածային դեմ է Ադրբեջանի քաղաքական վերնախավում: Ծնունդով Խոջալու գյուղից՝ նա տարիներ աշխատել է ոստիկանության Լեռնային Ղարաբաղի մարմիններում, շատ կարճ ժամանակամիջոցում հասնելով ՆԳ մարզային վարչության ղեկավարի դասին: Գեներալ-գնդապետ է 1994թ.-ից: Գեներալ-գնդապետ է: Եվ հանգիստ կարող է անցնել թոշակի: Եթե, իհարկե, հանգամանքները թույլ տան: Հնարավոր է, որ ամեն ինչ դասավորվի այլ կերպ. սեղեկատվություն կա, որ Ադրբեջանի հասուն ծառայությունները մեկնել են մտադիր են Ֆրանսիայում իրականացնել Էլջար Աբդուլլայեյին առեւանգելու եւ Բաբլի սանեյլու հասուն գործողություն: Ի դասախազ Աբդուլլայեյի օգնականներից մեկը «Թուրան» գործակալությանը տեղեկացրել է, որ իրեն «Սոստաբուրգում աղոթում են ֆրանսիական զաղջնի գործակալների հովանուներն եւ հուսալիորեն դաստիարակված են»:

Վ. Ա.

Պայթյուն Դամասկոսում «Բասաի» գրասենյակի մոտ

Սիրիացի աղսամբները փետրվարի 21-ին Դամասկոսում ակամպած ավտոմեքենա են թաղթեցրել կառավարող «Բասա» կուսակցության կենտրոնական գրասենյակի մոտ, հաղորդում է «Ֆրանսուրես» գործակալությունը: Պայթյունից վնասվել է ոչ միայն գրասենյակի շենքը, այլև մոտակայում գտնվող ՌԴ դեստամասունը: ՌԻԱ գործակալության սվալներով, փերվել են դեստամասան գրեթե բոլոր աղակիները: Զոհերի կամ վիրավորների գոյության վերաբերյալ տեղեկություններ չեն հրատարակվել:

Սիրիայի ղեկավար լրատվամիջոցները թաղթյունը բնութագրել են որպես «վարձակալների զինված ելուզակառնների իրականացրած ահաբեկչություն»: Մինչդեռ աղսամբները նախընտրում են նման դիվերսիաներն անվանել «վարչակարգի եւ դրա կամակասարների դեմ ուղղված հաջող գործողություն»:

Պայթյունի դասախառնակությունը Սիրիայի աղսամբական խմբավորումներից որեւէ մեկը չի ստանձնել, սակայն թաղթեցման «ձեռագիրը» ցույց է տալիս, որ դրա կազմակերպմանը մասնակցել են սուննի ծայրահեղականների «Ան Նուսրա ճակատի» խլամիսները: Այդ «ճակատը» ԱՄՆ-ում համարվում է ահաբեկչական կազմակերպություն:

Ավելի վաղ՝ փետրվարի 20-ի հեծմիջոցները Սիրիայի կառավարական ուժերը վերականգնել էին լիակատար վերահսկողությունը Զալեթի միջազգային օդանավակայանի ամբողջ տարածքում: «Աստիճանաբար» գործակալությունը նշում է, որ դրանից մեկ շաբաթ առաջ աղսամբները իրենց վերահսկողության տակ էին առել քաղաքային օդանավակայանի կողմից գտնվող «Ալ Նեյրաբ» ա-

վիաբազան, միաժամանակ գրավելով մի քանի դահլիճներ: Այդ անձնի հետեւանով Զալեթի օդանավակայանում դադարեցվել էին կանոնավոր չվերթերը, իսկ օդակայանը եւ հարակից կառույցները դարձել էին աղսամբների եւ կառավարական զորքերի կասաղի բախումների առարկա:

Զալեթի օդանավակայանը քաղաքի քաղաքային կառավարական ուժերի գլխավոր հենակետերից մեկն է: Մասնավորապես օդանավակայանով են քաղաք բերվում հավելյալ զորքեր, այնտեղով են իրականացվում բանակի մասնակարգումները: Օդանավակայանի կորուստը երկրի հյուսիսում լուրջ հարված կլինեք բանակի դիրքերին:

Զալեթում կառավարական ուժերն աղսամբների դեմ մարտ են մղում 2012-ի ամռանից:

«Ալ Արաբիա» հեռուստալիի տեղեկությունները համաձայն, սիրիացի աղսամբների «Սիրիայի ազատ բանակը» երեկ վերջնափուլ է ներկայացրել լիբանանյան շահարմասականների «Չզբուլլահ» խմբավորմանը: Վերջինիս գործադիրներին 24 ժամ է տրված Սիրիայի տարածքից հեռանալու համար: Աղսամբները սղառնացել են հակառակ դեղումը հարվածներ հասցնել Լիբանանի հարավում գտնվող շահարմասականների հենակետերին:

Աղսամբների ներկայացուցիչ հարդի ալ Աբդուլլահը հեռուստալիին հայտնել է, որ իրենց սղառնալիներին ի դասախառն «Չզբուլլահը» սկսել է գործադիրներին կուսակել սիրիական սահմանի մոտ: Նա դաստնել է, որ երկու օր առաջ աղսամբները կառավարական ուժերից խլած երկու սանկերով հետ էին մղել Սիրիայում մի քանի գյուղ գրաված «Չզբուլլահի» մարտիկների գրոհը:

Պորտուգալիայում առգրավվել է «բարձր որակի» կեղծ եվրո

Պորտուգալիայի ոստիկանությունը երեկ առգրավել է կեղծ թղթադրամների շատ մեծ քանակություն: BBC-ն հաղորդում է, որ Պորտուգալիայում ոստիկանության իրականացրած հասուն գործողության ընթացքում առգ-

րավվել է 200 եվրո անվանական արժեքով 1901 թղթադրամ: Զննության քաղաքականներում կալանավորվել է 36-ամյա մի օտարերկրացի, որի անունն ու քաղաքացիությունը չեն հրատարակվում:

Կեղծ թղթադրամները աչքի են ընկնում «ակնառու որակով»: Նախնական սվալների համաձայն, նման թղթադրամներ մի քանի տարի քաղաքացիներ են հաղանիայում, Իսպանիայում, Գերմանիայում, Բուլղարիայում եւ Պորտուգալիայում:

2013-ի փետրվարին սա Պորտուգալիայում առգրավված կեղծ թղթադրամների արդեն երկրորդ քանակությունն է: Առաջին անգամ առգրավվել էին 20 եւ 50 եվրո անվանական արժեքով կեղծ թղթադրամներ 30 հազար եվրո ընդհանուր գումարով:

2009-ին Բուլղարիայում դրամաներգներից առգրավվել էին 390 հազար եվրո ընդհանուր գումարով կեղծ թղթադրամներ (100, 200 եւ 500 եվրո):

Ռուս-բրազիլական առեւտրաստեսական, ռազմական եւ գիտական համաձայնագրեր

Ռուսաստանի վարչապետ Ղմիսրի Մեդվեդեյը փետրվարի 21-ին Բրազիլիայում իր երկօրյա այցն ավարտել է մի շարք կարեւոր դաշնամագրերի ստորագրմամբ: Դրանք վերաբերում են մասնավորապես հակաօդային դաստիարակությանը, էներգետիկային եւ առեւտրին: ՌԻԱ գործակալությունը հաղորդում է, որ ռուս-բրազիլական աղրանախառնաճարանային ծավալը հասցվելու է տարեկան 10 մլրդ դոլարի: Մեդվեդեյի այցի մյուս կարեւոր թեման երկկողմ ռազմավարական գործընկերության շարունակումն է: Այդ մասին Ղմիսրի Մեդվեդեյը խոսել է Բրազիլիայի նախագահ Դիլմա Ռուսեֆի

հետ, ինչպես նաեւ նախարարական խորհրդակցության ժամանակ:

Կարեւոր որոշումների մեկնամբ զբաղվում է համագործակցության երկկողմ համաձայնագրերը, որի մեջ մտնում են նախարարներ եւ գործակալությունների ղեկավարներ:

Ստորագրված համաձայնագրերը վերաբերում են սննդամթերքի արտադրության տարածքային ծախսերի մասնավորապես ձեռք է բերվել համաձայնություն ռուսական ցորենի արտահանման վերաբերյալ: Բրազիլիային հետաքրքրում են հակաօդային դաստիարակության «Իզլա» եւ «Պանգիր-Ս1» համակարգերը:

Բրազիլիա քաղաքի համալսարանական մասնաճեմներից մեկում արդեն տեղավորվել է ԳԼՆ-ՆԱՍՍ ճգրից տեղափոխված համակարգի ներկայացուցչությունը:

Բացի այս ամենից, վարչապետ Մեդվեդեյը ռուսական մեկուսիսային ժառանգության դաշնամասն գործի բրազիլացի նվիրյալներին թաղթեցրել է Պուլկովի մի մեդալով: Դա փնտրելիներից մեկը Պաուլո Բեգուշան է, որը դորտուգալերեն է թարգմանել ռուս մի շարք դասական եւ ժամանակակից հեղինակների երկեր: Մյուսը Սան Պաուլուի նահանգում երկու սանձանակ ռուսական երգչախումբ ղեկավարող Գալինա Շեչուկն է:

Տայսնի են դարձել Orange Գրի մրցանակակիրների անունները

Փետրվարի 20-ի երեկոյան տեղի ունեցավ «Orange Գրի մրցանակ 2012» գրի մրցույթի մրցանակաբաշխության արարողությունը, որի ընթացքում ամփոփվեցին մրցույթի արդյունքները եւ հայտարարվեցին հաղթողների անունները:

Վեդ. «Մաշկացավ», Դովհաննես Թեֆոյան
Պասմված. «Համոյի սիրած ծաղիկը», Նարե Սահակյան
Հեֆիաթ. «Ձեր գերազանցություն վաս կախարդ դառավ», Երազի Գրիգորյան
Բանաստեղծական շարք. «Սոգ արհամարհ», Շուշանիկ Թամրազյան

Յուրաքանչյուր ժամանակ հաղթող ճանաչված ստեղծագործությունը կտրվելով 500 տրամադրված, իսկ հաղթող ստեղծագործությունների հեղինակները ստանում են նաեւ դրամական դարձել՝ 500.000 ՀՀ դրամ:

Մրցանակաբաշխության երեկոյի ժամանակ Orange-ի գլխավոր սնորհ Գրանցի Ժեֆեթը շնորհակալեց մրցանակակիրներին՝ մասնավորապես ասելով. «Այն մեծ խանդավառությունը, որ առաջացրեց Orange Գրի մրցույթն այս տարի, մեզ ցույց է տալիս, որ ճիշտ ուղու վրա ենք. ժամանակակից գրականությունը Հայաստանում իսկապես զարթոնում է: Առջանց փետրվարյան մրցույթը կոչված է ժամանակակից հայ գրողների՝ սկսած կամ անվանի, աջակցել հանրությանը ներկայացնել իրենց անսովոր ստեղծագործությունները, որոնցից լավագույնները գիր կդառնան»:

Orange Գրի մրցանակ-2013-ը անցկացվել է երկու փուլով: Առաջին փուլում ժյուրիի անդամներն ընտրել են առավելագույնը երեք ստեղծագործություն յուրաքանչյուր ժանրում, որոնք հրատարակվել են Orange-ի Պասմվածական էջում եւ հանձնվել ընթերցողների լայն շրջանակների դասին: Բոլոր ընթերցողները մեկ անգամ, որ Orange Գրի մրցանակ 2012-ի համար ընդհանուր թվով ներկայացվել է 470 մասնակցության հայտ, որոնցից 155-ը՝ դասմվածի ժամանակ,

236-ը՝ դեղատոմսի, 39՝ վեպ/վիպակի, իսկ 40-ը՝ հեֆիաթի ժանրում: Մրցույթն անցկացվում է արդեն երկուրոր անգամ: Նախորդ տարի մրցույթին մասնակցում էր 130 ստեղծագործություն:

Այս տարի մրցույթին կարող էին մասնակցել նաեւ, ովքեր ստեղծագործում են հայերենով (արեւելահայերեն կամ արեւմտահայերեն) եւ ներկայացրել են նախկինում չհրատարակված գրական երկ: Այս տարի առաջին անգամ Orange Գրի մրցանակին մասնակցեցին նաեւ Սփյուռքի՝ հայերեն լեզվով ստեղծագործողներ:

Մրցույթի նպատակն է խթանել հետադարձ ընթացքում ընթերցանության նկատմամբ, բացահայտել ժամանակակից հայ գրողներին, օրեօր զարգացող էլեկտրոնային մեդիայի միջոցով տարածել նրանց ստեղծագործությունները ընթերցողների առավել լայն շրջանակներին: Այս նախաձեռնությամբ Orange-ը նաեւ Երեւանի հետ միասին տնօրէնում է գրի եւ ընթերցանության տնօրէն, քանի որ մինչեւ 2013թ. ապրիլ Երեւանը ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կողմից հայտարարվել է գրի համաշխարհային մայրաքաղաք:

Orange գրի մրցանակը կազմակերպվում է իրականացվում է «Հայ գրի կենտրոն» հասարակական կազմակերպության հետ:

ՊԱՇՏՆԱԿԱՆ ՅՈՒՅՆԵՐԵՐԸ

9,1 տոկոս ընտանական ակտիվության աճը հունվարին Արդյունաբերության ծախսերն աճել են 18,8 տոկոսով

Հայաստանի ազգային վիճակագրական ծառայությանը հրատարակած 2013-ի առաջին՝ հունվար ամսվա սոցիալ-տնտեսական ցուցանիշների համաձայն, Հայաստանի տնտեսական ակտիվության ցուցանիշը (ՏԱՑ) կազմել է 9,1 տոկոս: Տնտեսության գրեթե բոլոր ճյուղերում 2013-ի հունվարին 2012-ի հունվարի նկատմամբ աճ է արձանագրվել, իսկ նախորդ տարվա դեկտեմբերի նկատմամբ՝ անկում: Ինչը բնական է, քանի որ դեկտեմբերին տնտեսական ակտիվությունը անհամեմատ բարձր է լինում, քան հունվարին, եւ այս երկու ամիսների համադրմամբ երբեք եզրակացություններ չեն արվում:

Ամենամեծ աճն արձանագրվել է արդյունաբերությունում՝ 18,8 տոկոս նախորդ տարվա հունվարի համեմատ եւ 21,1 տոկոսով նվազում՝ դեկտեմբերի նկատմամբ: Էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը աճել է 6 տոկոսով, դեկտեմբերի նկատմամբ նվազել 0,7 տոկոսով: Ծառայությունների ոլորտում անցյալ տարվա հունվարի նկատմամբ 7,5 տոկոս աճ է արձանագրվել, իսկ դեկտեմբերի նկատմամբ՝ 20 տոկոս անկում: Սահմանափակ առևտրում 2013-ի հունվարին 2012-ի հունվարի նկատմամբ արձանագրվել է 5,7 տոկոս

աճ, իսկ դեկտեմբերի նկատմամբ՝ 67,7 տոկոս անկում: Գյուղատնտեսության արտադրանքի ծավալը աճել է 2,1 տոկոսով, իսկ դեկտեմբերի նկատմամբ նվազել 67,7 տոկոսով: Միայն շինարարությունն է, որ հունվարին անկում է արձանագրել 2012-ի հունվարի նկատմամբ՝ 17,6 տոկոսով, իսկ դեկտեմբերի նկատմամբ անկումը կազմել է 91,9 տոկոս:

Մրախից առևտրաշրջանառությունը 2013-ի հունվարին 2012-ի հունվարի նկատմամբ ավելացել է 21,7 տոկոսով եւ կազմել 422,5 մլն դոլար, իսկ դեկտեմբերի նկատմամբ նվազել 25,1 տոկոսով: Արտադրանքը կազմել է 112,4 մլն դոլար, արձանագրելով կտրուկ՝ 54,6 տոկոս աճ, իսկ 2011-ի դեկտեմբերի նկատմամբ՝ 17,3 տոկոսով նվազում: Ներմուծումը կազմել է 310,2 մլն դոլար՝ աճելով 13 տոկոսով, իսկ 2011-ի դեկտեմբերի նկատմամբ նվազելով 27,6 տոկոսով: Արտաքին առևտրի բացասական հաշվեկշիռը կազմել է 197,8 մլն դոլար:

Միջին ամսական աշխատավարձը Հայաստանում հունվարին կազմել է մոտ 140 հազար դրամ, մասնավոր հասվածում կազմել է 168 հազար դրամ, ղեկավարումը՝ 112 հազար դրամ:

ԱՐԱ ՄԱՏԻՌՈՍՅԱՆ

Ազակցություն սիրիահայությանը հեռուստամարաթոն-2012-ի Երջանակներում

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամը հեռուստամարաթոն-2012-ի Երջանակներում հավաքած միջոցներից մասնաճիւղ է նպատակաուղղում սիրիահայության աջակցության ծրագրերին:

Ի հավելումն Հայեփի հայկական դորոցների ուսուցիչների աշխատանքների վճարմանն արդեն իսկ ուղղված միջոցների (100.000 ԱՄՆ դոլար Լիբանանի ռադիոթոն) եւ (50.000 եվրո Ֆրանսիայի հեռախոսամարաթոն), առաջիկա երեք ամիսների ընթացքում հիմնադրամը Մեծի սահմանի կողմից առաջնորդարանի միջոցով երկու փուլով եւ 200.000 ԱՄՆ դոլար կուղղի մեր սիրիահայ

հայրենակիցների խնդիրների լուծմանը:

Ինչ վերաբերում է հայաստանյան երկու սասնյակից ավելի բուհերում սովորող սիրիահայ ուսանողների ուսման ծախսերի վճարմանը եւ փոխհատուցմանը, որն իրականացվում է սփյուռքի նախարարության սրամարտի ուսանողների ցանկի եւ ուսումնական հաստատություններից սնացված միջոցների հիման վրա, եւս 10 միլիոն 800 հազար ՀՀ դրամ կհատկացվի ծրագրին: Նախորդ ամիսների ընթացքում այս նպատակով ծախսվել է 17 միլիոն 177 հազար ՀՀ դրամ, ծրագիրն ունեցել է 69 ԵԱՀԿ:

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամ

Տափ հազուս՝ սիրիահայերին

Հայաստանում աղասանած սիրիահայերի օգնության արարչությունը ծրագրերը արտահանվում են: Հայաստանի կառավարության, ՀՀ սփյուռքի նախարարության «Սիրիահայերի հիմնախնդիրներ» համահայկական կենտրոն» հասարակական կազմակերպության, ՀՀԸՄ-ի, Հայց. առաքելական եկեղեցու, հասարակական եւ բարեսիրական այլ կազմակերպությունների միջոցով ցուցաբերվող օգնությանը ավելացավ տափ հազուսի սրամարտի մասնաճիւղը:

Գերմանահայ գործարար Սուրեն Օհանյանի նվիրատվությամբ, ՀՀԸՄ Հայաստանի ներկայացուցչությունը «Սիրիահայերի հիմնախնդիրների համակարգման կենտրոն» հասարակական կազմակերպությանը սրամարտի է մեծ ֆանակությամբ ձեռնարկում տափ հազուս բոլոր սիրիային խմբերի համար նախատեսված: Հազուսի բաշխումը մեկնարկել է ՀՀԸՄ-Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի Նոր Նորիի Հայրույթաց սանը: ՀՀԸՄ սիրիահայերի օգնության օժանդակ հանձնախմբի անդամ-

ները, ՀՀԸՄ կամավորներն ու «Սիրիահայերի հիմնախնդիրների համակարգման կենտրոն» հասարակական կազմակերպության աշխատակիցները երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերին, ժամ 11-16-ը կընդունեն կարիքավոր սիրիահայերին ու ցրանց կտրան հազուսը:

ACBA-CREDIT AGRICOLE BANK

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառվում է «ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի «Մարտունի» մասնաճյուղին Պասմված ՎԱԶ-21214 մակնիշի, 2004թ. արտադրության ավտոմեքենա: Ցանկացողները կարող են դիմել «Մարտունի» մասնաճյուղ՝ Գեղարևունիի մարզ, ք. Մարտունի Երևանյան 52 կամ զանգահարել (094) 05 33 06 հեռախոսահամարով:

Հ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

ԵՐԵՎԱՆ ԶԱՐԱԹԻ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՍԱՐԿՈՂ ԳՈՐԶԵԸ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՏՐԱՍՊՐԵԼՈՒ ԵՎ ՕՏԱՐՄԱՆ ԱՃՈՐԴԱԸ ԵՎ ՄՐՁՈՒՅԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՂ ՈՒ ԱՆՅՎԱՅՆՈՂ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ ԵՎ ՀԱՍՆՆԵԹ ԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՆՐԱՍՏՈՂ ԵՐԵՎԱՆԻ ԿՆՏՐՈԼԻՆԳՆԵՐԸ

h/h	Գույքի հասցեն (զանվելու վայրը)	Գույքի օգտագործման նպատակը	Գողանասի մակերեսը /մ²/	Երկրորդային մակերեսը /մ²/	Մեկնարկային գինը /դրամ/
1	Ընթացիկ 93/4	Կաթսայատուն	381.25	339.25	7.200.000
2	Արաբիայում Կ. 3 ցր. 26/2	Կաթսայատուն	141.75	117.06	3.370.000
3	Շենքի 23/4	Կաթսայատուն	318.72	292.82	15.900.000
4	Մարզայան 10/6	Կաթսայատուն	182.52	154.15	4.500.000
5	Չավարյան 29c 25	ոչ բնակելի տարածք		39.1	3.200.000

Աճուրդին կարող են մասնակցել այն իրավաբանական և ֆիզիկական անձինք, որոնք Երևան համայնքի նկատմամբ օրենքով սահմանված կարգով ֆինանսական դաշնակցություններ չունեն:

Աճուրդին մասնակցելու ցանկացող անձինք աճուրդի կազմակերպման և անցկացման ընթացակարգին կարող են ծանոթանալ Երևանի քաղաքապետարանում, ինչպես նաև Երևանի քաղաքապետարանի ինտերնետային կայքում՝ WWW.YEREVAN.AM:

Աճուրդի ժամանակի մասնամասններին, ժամանակագրի փոփոխություններին և այլ հարցերի վերաբերյալ հարցազրույցներ կարող եք կատարել հեռախոսով՝ (094) 514173:

Աճուրդին մասնակցելու ցանկացողները հայտնի կլինեն կազմակերպչին մինչև 2013 թ. փետրվարի 11-ին ժ.16.00-ին, ք. Երևան, Արգիշտի 1 հասցեում:

Հայտերն ընդունվում են աշխատանքային օրերին՝ մինչև 2013թ. փետրվարի 11-ը, ժամը 14.00-ը:

ԵՐԵՎԱՆ ԶԱՐԱԹԻ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՍԱՐԿՈՂ ԳՈՐԶԵԸ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՏՐԱՍՊՐԵԼՈՒ ԵՎ ՕՏԱՐՄԱՆ ԱՃՈՐԴԱԸ ԵՎ ՄՐՁՈՒՅԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՂ ՈՒ ԱՆՅՎԱՅՆՈՂ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ